

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 3441
Ημερομ. Κατάθεσης: 17/2/2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 14/2/2025

Του: Φωτόπουλου Στυλιανού, Βουλευτή Α' Ανατολικής Αττικής

ΠΡΟΣ: Την κ. Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

ΘΕΜΑ: «Ζητήματα που αφορούν σε αδιέξοδα των δικαιούχων συντάξεων χηρείας χρειάζονται πολιτική παρέμβαση προκειμένου να επιτευχθεί η αμεσότερη δυνατή επίλυσή τους»

Κυρία Υπουργέ,

Σε επικοινωνία μας με τα μέλη του Συλλόγου Συζύγων Θανόντων ΑΞ.Ι.Α. ("ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ – ΙΣΟΤΗΤΑ – ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ") πληροφορηθήκαμε ότι είχε τεθεί στην προκάτοχό σας μια λίστα εκκρεμοτήτων που αφορούν σε προβλήματα επί του όλου πλαισίου των λαμβανόμενων συντάξεων χηρείας από μέρους τους. Τα εν λόγω προβλήματα τέθηκαν υπόψη μας, ως εξής: **(α)** Μειώνονται οι συντάξεις χηρείας με το πέρας της τριετίας για εργαζόμενους ή συνταξιούχους του ιδιωτικού τομέα, **(β)** Δεν εκδίδονται οι οριστικές αποφάσεις συντάξεων χηρείας που αναλογούν στο προβλεπόμενο ποσοστό του 70% και του 35% αντίστοιχα, **(γ)** Δεν υπάρχει λογισμικό αναπροσαρμογής από το ποσοστό 50% στο 70% κύριας σύνταξης των πάλοι ποτέ ταμείων ΙΚΑ, ΤΕΒΕ και ΝΑΤ, για κύριες συντάξεις εξωτερικού, για παράλληλες και για διαδοχικές συντάξεις χηρείας και για κύριες συντάξεις τέκνων από το Μάιο του 2016 ως το Μάιο του 2019, **(δ)** Δεν δρομολογήθηκε η μετάβαση προς την/τον χήρα/ο δικαιούχο των επικουρικών συντάξεων αναδρομικά και όχι μόνο, **(ε)** Δεν εφαρμόστηκαν αυξήσεις στην εισπραττόμενη σύνταξη των δικαιούχων που λαμβάνουν σύνταξη χηρείας εδώ και 30 έτη και άνω, **(στ)** Δεν υπάρχει λογισμικό μεταφοράς του 35% των αποδοχών του θανόντος προσώπου μετά το πέρας τριετίας από τον/την χήρο/α στο ενδεχόμενα υπάρχον ανήλικο τέκνο, **(ζ)** Δεν διευθετήθηκε το πάγιο αίτημα των δικαιούχων σύνταξης χηρείας για εφεξής απονομή της εθνικής σύνταξης χηρείας σε ποσοστό 100% του ποσού της σύνταξης της/του θανούσης/οντα συζύγου, **(η)** Δεν καταβλήθηκε, τελικά, στους δικαιούχους η διαφορά από το ποσοστό του 50% στο αντίστοιχο 70% για τα έτη 2016 ως 2019, **(θ)** Δεν έχει συσταθεί η ορφανική κατηγορία δικαιούχων σύνταξης χηρείας, **(ι)** Δεν έχει θεσμοθετηθεί η επαναφορά του δικαιώματος επιλογής σύνταξης από ενδεχόμενες άνω της μιας εξ' όσων εισέπραττε η/ο θανούσα/ών, όπως ίσχυε, πριν το 2016, **(κ)** Δεν έχει δρομολογηθεί η αναδρομική καταβολή του οφειλόμενου προς απόδοση ποσοστού 7% των αρχικών αποδοχών προς τις/τους δικαιούχους σύνταξης χηρείας από το Μάιο του 2016 ως το Μάιο 2019, που αφορά στα έτη γάμου, **(λ)** Δεν έχει θεσμοθετηθεί η δυνατότητα ρύθμισης χρεών σε δόσεις για τους κληρονόμους της/του θανούσης/όντα συζύγου που προκύπτει από τη μη εφαρμογή τη μείωσης στο 35% των αποδοχών χηρείας με το πέρας της τριετίας από τον θάνατο της/του τελευταίου σε ιδιωτικό και δημόσιο τομέα,

(μ) Δεν έχει αλλάξει το εισοδηματικό κριτήριο, όσον αφορά στο επίδομα θέρμανσης για τις χήρες/ους (δηλαδή με οικογενειακό εισόδημα χηρείας 16.000€ και 24.000€ για τις μονογονεϊκές οικογένειες), (ν) Δεν επεκτάθηκε το δικαίωμα εργασίας και στους δικαιούχους των συντάξεων χηρείας με εφαρμογή του νέου καθεστώτος που πλέον διέπει τους εξ ιδίου δικαιώματος συνταξιούχους και προβλέπει 10% κρατήσεις στις αποδοχές εργαζόμενου και τέλος, (ξ) Δεν δρομολογήθηκε η μείωση ασφαλιστικών εισφορών από ποσοστό ύψους 6% στο 4% επί της εισπραττόμενης σύνταξης χηρείας, όπως ίσχυε πριν από τα μνημόνια, με τη σχετική κράτηση εισφορών να γίνεται μόνο από μια σύνταξη, τη μεγαλύτερη εκ των εισπραττόμενων από μέρους της/του θανούσης/όντα.

Πέραν της ανάγκης για λήψη πολιτικών πρωτοβουλιών για την επίλυση των παραπάνω αδιεξόδων, οι εκπροσωπούμενοι από τον παραπάνω σύλλογο σύζυγοι θανόντων επιδιώκουν τις παρακάτω θεσμικές λύσεις με μορφή κατεπείγοντος:

I. Επιτέλους, θεσμοθέτηση για την εφεξής απονομή της εθνικής σύνταξης χηρείας στην/στον ζώσα/ζώντα σύζυγο σε ποσοστό 100% του ποσού της σύνταξης της/του θανούσης/οντα συζύγου. Κρίνουν οι σύζυγοι θανόντων αλλά και εμείς πως **είναι αναφαίρετο δικαίωμα όλων των Ελλήνων πολιτών να δικαιούνται ποσοστό ύψους 100% επί της Εθνικής Σύνταξης της/του θανούσης/όντα συζύγου τους κατόπιν της σωρείας εισφορών που η/ο τελευταία/ος προσέφερε στην πατρίδα της/του από το μέρος αυτό του οικογενειακού τους εισοδήματος. Θεωρούμε, λοιπόν, δικαιολογημένα ότι, η σύνταξη καθεμιάς/καθενός εκ των συζύγων αποτελεί οικογενειακό περιουσιακό στοιχείο.**

II. Θεσμοθέτηση για καθορισμό της σύνταξης χηρείας χωρίς ανήλικα τέκνα προς καταβολή στην/στον ζώσα/ζώντα σύζυγο σε ποσοστό ίσο με το 100% της εθνικής σύνταξης και σε αντίστοιχο 70% της ανταποδοτικής.

III. Θεσμοθέτηση για καθορισμό ως δικαιούχου της σύνταξης χηρείας προς καταβολή στην/στον ζώσα/ντα σύζυγο με ανήλικο τέκνο αποδοχών σε ποσοστό ύψους 70% επί της εθνικής και σε αντίστοιχο 70% επί της ανταποδοτικής, μέχρι και την ολοκλήρωση του 24ου έτους του τελευταίου τέκνου, με το υπόλοιπο ποσοστό 30% επί της εθνικής σύνταξης να μεταβιβάζεται στην/στον χήρα/ο. .

IV. Θεσμοθέτηση για καθορισμό ως δικαιούχου της παράλληλης σύνταξης χηρείας χωρίς τέκνα προς καταβολή στην/στον ζώσα/ντα σύζυγο αποδοχών σε ποσοστό ύψους 100% επί της εθνικής και σε αντίστοιχο 70% επί της όποιας άλλης ανταποδοτικής.

V. Θεσμοθέτηση για καθορισμό ως δικαιούχου της διαδοχικής σύνταξης χηρείας χωρίς τέκνα προς καταβολή στην/στον ζώσα/ντα σύζυγο αποδοχών σε ποσοστό ύψους 100% επί της εθνικής και σε αντίστοιχο 70% επί της όποιας άλλης ανταποδοτικής.

VI. Θεσμοθέτηση για καθορισμό ως δικαιούχου της διαδοχικής σύνταξης χηρείας με ανήλικα τέκνα προς καταβολή στην/στον ζώσα/ντα σύζυγο αποδοχών σε ποσοστό ύψους 70% επί της εθνικής και 70% επί της ανταποδοτικής μέχρι και την ολοκλήρωση και του 24ου έτους του τελευταίου τέκνου, με το υπόλοιπο ποσοστό 30% επί της εθνικής σύνταξης να μεταβιβάζεται στην/στον χήρα/χήρο.

VII. Θεσμοθέτηση για καθορισμό ως δικαιούχου της διαδοχικής σύνταξης χηρείας της/του εργαζόμενης/ου ζώσης/ζώντα συζύγου και ταυτόχρονα δικαιούχου σύνταξης χηρείας σε ποσοστό 70% επί της εθνικής σύνταξης έως τη συμπλήρωση του 24ου έτους του τελευταίου

τέκνου και κατόπιν στο 100% επ' αυτής. Όταν δεν υπάρχει τέκνο, οφείλει να θεσμοθετηθεί ως δικαιούχος σύνταξης χηρείας η εργαζόμενη ζώσα ή ο εργαζόμενος ζων σύζυγος σε ποσοστό ύψους 100% επί της εθνικής αντίστοιχης. Περαιτέρω, κρίνεται απαραίτητη η θεσμοθέτηση ως δικαιούχου της/του εργαζόμενης/ου ζώσας/ζώντα συζύγου της ανταποδοτικής σύνταξης χηρείας σε ποσοστό ύψους 70%, κατά την πρώτη τριετία και με το πέρας αυτής το προηγούμενο ποσοστό επ' αυτής να περιέρχεται σε ποσοστό ύψους 35%. Τέλος, κρίνεται αναγκαίο να θεσμοθετηθεί το δικαίωμα συνταξιοδότησης της/του εργαζόμενης/ου ζώσας/ζώντα συζύγου με επιλογή της παραλαβής μεριδίου αποδοχών ποσοστού ύψους 35%, είτε επί της ανταποδοτικής, είτε επί της κύριας σύνταξης της/του θανόντα.

VIII. Θεσμοθέτηση για μείωση των ασφαλιστικών εισφορών στις συντάξεις χηρείας από το 6% στο 4% όπως ίσχυε πριν από τα μνημόνια, με την εν λόγω κράτηση έναντι εισφοράς να γίνεται μόνον από μία σύνταξη και μάλιστα, από τη μεγαλύτερη εκ των μέχρι πρότινος καταβαλλόμενων, χωρίς να χρεώνεται πολλαπλά η/ο ίδια/ος δικαιούχος, όπως ισχύει τρεχόντως.

IX. Θεσμοθέτηση για επέκταση του δικαιώματος εργασίας και στους δικαιούχους των συντάξεων χηρείας με εφαρμογή του νέου καθεστώτος που πλέον διέπει τους εξ ιδίου δικαιώματος συνταξιούχους και προβλέπει μείωση 10% στις εργάσιμες αποδοχές.

X. Θεσμοθέτηση της διαγραφής οποιουδήποτε χρέους που ενδεχόμενα προκύψει από την οριστική έκδοση σύνταξης των τέκνων (πχ φύλλο υπολογισμού στις παράλληλες επικουρικές), πολλά εκ των οποίων τέκνων είναι ήδη 24 ετών.

XI. Θεσμοθέτηση της καταβολής στις/στους χήρες/ους του Δημοσίου που πήραν σύνταξη θανόντα από το Μάιο του 2016 έως το 2019 των μηνιαίων αυξήσεων που επιβάλει σχετική δικαστική απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία δικαίωσε την σχετική προσφυγή προσώπου που ανήκει στην κατηγορία τους. Οι εν λόγω έλαβαν ως συντάξιμες αποδοχές ποσό που αντιστοιχεί στο 50% της επαναυπολογισμένης σύνταξης του θανόντα, βάσει του νόμου Κατρούγκαλου, ενώ, για το διάστημα αυτό, έπρεπε να πάρουν το 50% επί της αρχικής σύνταξης που έπαιρνε η/ο θανούσα/ών, η οποία, τότε, ήταν μεγαλύτερη. Οι τελευταίες χήρες/οι δικαιούνται μηνιαίες αυξήσεις για αυτή την τριετία σύμφωνα με τα οριζόμενα από την παραπάνω αναφερόμενη δικαστική απόφαση. Η σχετική αποκατάσταση όφειλε να έχει εφαρμοστεί σε όλες/ους τις/τους δικαιούχους των συντάξεων χηρείας και όχι μόνο σε όσες/ους έχουν κάνει προσφυγή, δηλαδή, για τους θανόντες, τόσο του Δημοσίου, όσο και του ιδιωτικού τομέα. Η εν λόγω παράλειψη θεωρούν οι εκπρόσωποι των συζύγων θανόντων ότι αποτελεί σοβαρό λάθος διαδικασίας του ΕΦΚΑ.

XII. Θεσμοθέτηση της ολικής διαγραφής του όποιου χρέους υπάρχει και θα υπάρξει στο μέλλον, όταν εκδοθούν οι οριστικές αποφάσεις, τόσο των συντάξεων χηρείας, όσο και των αντίστοιχων ορφανικών.

Οι εκπρόσωποι συζύγων θανόντων θεωρούν ότι, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, η υιοθέτηση των θέσεων τους είναι δυνατόν να αποφέρει ακόμα και δημοσιονομικό όφελος στο Δημόσιο, τόσο όπου αφορά στην πρόκληση εισφορών από την εργασία τους, ως συνταξιούχων, όσο και από την φορολόγηση του μεριδίου του εισοδήματός τους, το οποίο, εφαρμοζόμενων των παραπάνω προτεινόμενων, θα αυξηθεί. Τέλος, κρίνουμε ότι όλα τα ανωτέρω προτεινόμενα πρέπει να υιοθετηθούν υπό το πρίσμα της αδιαμφισβήτητης ένταξης της συντριπτικής πλειοψηφίας των συζύγων θανόντων στην κατηγορία των ευπαθών ομάδων, είτε όντας μοναδικοί γονείς εν ζωή, είτε όντας ηλικιωμένοι χαμηλά αμειβόμενοι συνταξιούχοι ή ακόμα και άμισθες/οι, που προσπαθούν να επιβιώσουν με αποδοχές πολύ κάτω του ορίου της φτώχειας.

Με δεδομένα όλα τα παραπάνω,

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Προτίθεστε να υλοποιήσετε τα ανωτέρω προτεινόμενα από τον Σύλλογο Συζύγων Θανόντων ΑΞ.Ι.Α. (“ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ – ΙΣΟΤΗΤΑ – ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ”), όπως αυτά καταγράφονται στο παραπάνω κείμενο με σήμανση από «I» ως «XII», προς εισοδηματική αναβάθμιση των χαμηλά αμειβόμενων συζύγων θανόντων;

2. Προτίθεστε να δρομολογήσετε τις λύσεις στα ζητήματα που τέθηκαν ως εκκρεμότητες στην προκάτοχό σας, όπως αυτά εκτίθενται στην αρχή της παρούσας προτεινόμενα από τον Σύλλογο Συζύγων Θανόντων ΑΞ.Ι.Α. (“ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ – ΙΣΟΤΗΤΑ – ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ”), με σήμανση από “α” ως “ξ”;

Ο ερωτών Βουλευτής

Φωτόπουλος Στυλιανός